

```
{ | border=1
```

! Time

!Narration

1 -

| 00:02

| '''Linux'''ᐅ '''Basics of System Administration'''ᑭᓯ
Spoken Tutorialᐃ ᐅᑦᓱᕈ ᖁᗇᓂᓴᓵᓲ ።

1 -

| 00:09

| tutorial အကျဉ်း, အနှစ်သာရ အကျဉ်းချုပ် အကျဉ်းချုပ် ။

1 -

| 00:13

```
| adduser su
```

1 -

| 00:16

```
| usermod userdel
```

1 -

| 00:18

| id du

1 -

| 00:20

| df

| -

| 00:22

| ඔප tutorial ගිවිසිගත් '''Ubuntu 10.10''' ගිවි
ගිවිසිගත් ||

| -

| 00:27

| උප ඔප්පු '''General Purpose Utilities in
Linux''' ගිවි spoken tutorial බලා ගත් ජාය ||

| -

| 00:35

| ඔබ website ගිවිසි ගිවිසි ||

| -

| 00:39

| සැලසි command ගිවි ගිවි - ඔබ් උප execute ජායගිවිසි
"admin" access ගිවි උප ගිවි ජාය ||

| -

| 00:47

| ඔබ්බේදී ඔබ්බේදී ඔබ්බේදී user ඔබ්බේදී ඔබ්බේදී ඔබ්බේදී ඔබ්බේදී
||

| -

| 00:53

| "adduser" command ඔබ්බේදී user login ඔබ්බේදී authentication ඔබ්බේදී ||

| -

| 01:01

| ඔබ්බේදී "sudo" command ඔබ්බේදී user account ඔබ්බේදී ඔබ්බේදී ||

| -

| 01:06

| ඔබ්බේදී "sudo" command ඔබ්බේදී ඔබ්බේදී ||

| -

| 01:11

| "Sudo" command administrative user ඔබ්බේදී 'super' user ඔබ්බේදී command ඔබ්බේදී execute ඔබ්බේදී ||

| -

| 01:19

| "sudo" commandကို option မြှုပ်နှံဖို့ ။ ဖို့ရှိနေတဲ့ optionကို
ဖော်ပြတဲ့ tutorial ဖတ်ပြီးနောက် ပြန်ကြည့်ရအောင် ။

| -

| 01:27

| ဘုံတို့ ဖို့ရှိနေတဲ့ မှတ်တမ်း "New User" ဖြစ်ဖို့ ကိုယ်တို့ ဘုံတို့
ပေးမည် ။

| -

| 01:32

| ဖို့ရှိတဲ့ keyboard "Ctrl, Alt ဖို့ရှိတဲ့ t" keyကို ဖို့ရှိတဲ့
ပေးမည် "Terminal" ဘုံတို့ပေးမည် ။

| -

| 01:45

| ဖို့ရှိတဲ့ ဘုံတို့ "Terminal" ဘုံတို့ပေးမည် ဖို့ရှိတဲ့ ။

| -

| 01:49

| ကိုယ်တို့, command "sudo space adduser" ဖတ်ပြီးနောက်
ဖို့ရှိတဲ့ Enter ပေးမည် ။

| -

| 01:58

| ဖို့ရှိတဲ့ password ဖြစ် ဘုံတို့ပေးမည် ။

| -

| 02:01

| ඔබ්බේ "Admin" password ඔබ්බේ ඇතුළු ඇතුළු Enter
පසුපසි ||

| -

| 02:07

| terminal ඔබ්බේ typed ඔබ්බේ password ඔබ්බේ යනු ඇතුළු ||

| -

| 02:11

| ඔබ්බේ ඔබ්බේ password ඔබ්බේ ඇතුළු type ඔබ්බේ ||

| -

| 02:16

| ඔබ්බේ ඔබ්බේ, message ඔබ්බේ යනු ඇතුළු "adduser: Only
one or two names allowed"

| -

| 02:27

| ඔබ්බේ, ඔබ්බේ "duck" ඔබ්බේ ඇතුළු user account ඔබ්බේ ඇතුළු ||

| -

| 02:34

| command Type ඔබ්බේ ඇතුළු ||

| -

| 02:36

| '''sudo space adduser space duck''' **ඇතුළු** Enter **උපුටා**
||

| -

| 02:45

| **ඒ** **ඊ** **ඊ** "duck" **ඔ** **ඔ** user **ඔ** **ඔ** ||

| -

| 02:49

| **ඔ** user **ඔ** **ඔ** **ඔ**, user **ඔ** **ඔ** **ඔ**
"home" directory **ඔ** **ඔ** ||

| -

| 02:58

| **ඔ** **ඔ** "duck" **ඔ** **ඔ** password **ඔ** **ඔ**
ඔ ||

| -

| 03:05

| **ඔ** password **ඔ** Type **ඔ** || **ඔ** **ඔ**, duck" **ඔ**
password **ඔ** type **ඔ** **ඔ** ||

| -

| 03:17

| ඊළඳිනිමට පැරණි password ගැන ඇතුළත් කරන type ඊළඳිනිම ||

| -

| 03:20

| password ගැන security reason ගිණිම ඇතුළත්
confirmation ඇතුළත් කරන පරිමිත කරන ||

| -

| 03:26

| කරන පරිමිත user ඇතුළත් password ගැන update කිරීම ||

| -

| 03:31

| කිරීමෙන් පසු ඊළඳිනිම කරන ||

| -

| 03:35

| ඇතුළත් කරන කරන, පැරණි "Full Name" ගැන "duck"
කරන පරිමිත Enter key පරිමිත පසු ඊළඳිනිම කරන
කරන ||

| -

| 03:46

| Enter ಹೆಸರಿನ ಅಕ್ಷರ "y" ಉಪಯೋಗಿಸಿ confirm ಮಾಡಿ ||

| -

| 03:51

| ಹೆಸರಿನ information ಸರಿಯಾದದ್ದು ಎಂದು ನಮಗೆ confirm
ಮಾಡುವುದು ||

| -

| 03:55

| ನಮಗೆ user account ಅನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದು ||

| -

| 04:00

| ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ, command prompt type ಮಾಡಿ:

| -

| 04:04

| "ls space /(slash) home"

| -

| 04:09

| ಅದರಲ್ಲಿ Enter ಮಾಡಿ ||

| -

| 04:11

| home folderର userଗୁଡ଼ିକ list କରାଯାଉଛି, "ls" command ଦ୍ୱାରା
ଦର୍ଶାଯାଉଛି ॥

| -

| 04:17

| ଏହିପରି ଫାଇଲ୍ ସିଷ୍ଟମ୍ ଉପରେ "duck" ଉପରେ user ଟିପ୍ପଣୀ ॥

| -

| 04:23

| ଏହିପରି slide ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ ॥

| -

| 04:26

| ଉପରେ, ଫାଇଲ୍ command ଦ୍ୱାରା "su" ଦ୍ୱାରା,

| -

| 04:30

| "su" ଦ୍ୱାରା "Switch User" କରାଯାଉଛି ॥

| -

| 04:34

| command ଏହିପରି ଲେଖିବା user ଉପରେ ଅନୁଷ୍ଠାନ user ଉପରେ ଉପରେ କରାଯାଉଛି

|

| -

| 04:39

| නිර්දේශිත ටර්මිනල් Terminal ඔබේ පරිගණකයේ ඇතිද ?

| -

| 04:43

| command උපයෝගය :

| -

| 04:45

| "Terminal" ඔබේ "su space hyphen space duck" ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන Enter
උපයෝගය

| -

| 04:53

| උපයෝගය password ඔබේ නිර්දේශිත ටර්මිනල්

| -

| 04:56

| ඔබේ ටර්මිනල් user "duck" ඔබේ password type කරන්න. ඔබේ
"duck" ඔබේ ටර්මිනල් නිර්දේශිත ටර්මිනල්

| -

| 05:04

| නිර්දේශිත ටර්මිනල් ඔබේ නිර්දේශිත ටර්මිනල්, Terminal ඔබේ ටර්මිනල් user "duck"
ඔබේ ටර්මිනල් user ඔබේ නිර්දේශිත ටර්මිනල්

| -

| 05:14

| user အကုန်အကျ logout အမှတ်, type အမျိုးအမည်

| -

| 05:17

| "logout" အကုန်အကျ Enter အမှတ် ။

| -

| 05:22

| အမှတ် terminal အကုန်အကျ အမှတ် user "duck" အမှတ် logs out
အမှတ် အကုန်အကျ အမှတ် user account "vinhai" အမှတ် အမှတ် ။

| -

| 05:31

| အမှတ် "usermod" command အကုန်အကျ အမှတ် ။

| -

| 05:35

| "usermod" command

| -

| 05:37

| '''super''' user උපුහැරූ '''root''' userගේ හැරුණු user
accountගේ සැකසුම සකස් කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන්නේ:

| -

| 05:46

| password හැරුණු no passwordගේ තැනපත් උපුහැරූ empty
passwordගේ තැනපත් ||

| -

| 05:50

| disabled වූ user account හැරුණු date සැකසීම ||

| -

| 05:55

| ව්‍යුත්පන්න command හැරුණු try ඉගෙනීම සඳහා ||

| -

| 05:57

| ව්‍යුත්පන්න terminal තැනපත් ||

| -

| 05:59

| user account "duck"හි expiry වූ date හැරුණු set
ඉගෙනීම සඳහා ||

| -

| 06:05

| **කෙටි**, command prompt **type** **type**:

| -

| 06:09

| '''sudo space usermod space -(hyphen)e space 2012-(hyphen)12-(hyphen)27 space duck'''

| -

| 06:33

| **ඇතුළු** Enter **පහර** ||

| -

| 06:37

| user account **ඒ** expiry date **ඒ** command **ඒ** **ඒ**
ඒ option "-e" **ඒ** set **ඒ** ||

| -

| 06:46

| **ඒ** **ඒ** user account "duck" **ඒ** expiry date set **ඒ** ||

| -

| 06:52

| ට්ට්ට් ඔෆෆ් "uid" ඔෆෆ් "gid" command ශ්‍රිතයක් ඇසුරු කර
ගන්නා ||

| -

| 06:57

| "id - command" ඔෆෆ් user ඔෆෆ් group ඇසුරුකර
identity ශ්‍රිතයක් check කර ගන්නා ||

| -

| 07:04

| user ශ්‍රිතය identity කර, ඔෆෆ් "id space - (hyphen) u"
ගන්නා ||

| -

| 07:12

| group user ශ්‍රිතය identity ශ්‍රිතය ඇසුරු කර, "id space
- (hyphen) g" ශ්‍රිතය

| -

| 07:20

| ට්ට්ට් ඔෆෆ් ඇසුරු කර කර කර කර ||

| -

| 07:22

| terminal ඇසුරු කර type කර කර,

| -

| 07:25

| "id" ဖုန်းက Enter ဖုန်းက ||

| -

| 07:29

| ဘာသာ ဖုန်းက ကိတ်ဖုန်း system ဖုန်းက User ID ဖုန်းက
Group ID ကိတ်ဖုန်း နှစ် ဖုန်းက ||

| -

| 07:37

| user id ဖုန်းက ဖုန်းက, ဖုန်းက "-(hyphen)u" option
ကိတ်ဖုန်းက ||

| -

| 07:43

| ဖုန်းက command type ဖုန်းက, "id space -(hyphen)u"

| -

| 07:49

| ဖုန်းက Enter ဖုန်းက || ဘာသာ user ကိတ်ဖုန်း 'ids' ဖုန်းက နှစ်
ဖုန်းက ||

| -

| 07:55

| ඔබ්බ ඔබ්බ ඔබ්බ userගිණිපි ඇතිව තිබේද ඔබ්බ ඔබ්බ ඔබ්බ?

| -

| 08:00

| ඔබ්බ ඔබ්බ, ඔබ්බ terminal type ඔබ්බ ||

| -

| 08:02

| "id space -(hyphen)n space -(hyphen)u" ඔබ්බ Enter
ඔබ්බ ||

| -

| 08:13

| ඔබ්බ ඔබ්බ userගිණිපි ඇතිව ඔබ්බ ඔබ්බ idගිණිපි ඇතිව
ඔබ්බ ||

| -

| 08:20

| ඔබ්බ ඔබ්බ Group IDගිණිපි commandගිණිපි ||

| -

| 08:24

| type ඔබ්බ " id space -(hyphen)g".

| -

| 08:29

| ඔබගේ ඒකාබද්ධ group id ගිණුම සිදු වේ. ||

| -

| 08:32

| ඔබගේ ඒකාබද්ධ ප්‍රභව current user ක්‍රියාත්මක කිරීමේ group ID ගිණුම සිදු කර ඇත්නම්, type යොමු කර:

| -

| 08:38

| "id space -(hyphen) (capital)G" ඇතුළත් Enter පසු කරන්න. ||

| -

| 08:46

| ඒකාබද්ධ capital letter G type යොමු කරනු ලබන ප්‍රතිඵලයක්. ||

| -

| 08:50

| result ඇතුළත් වනු ලබන ප්‍රතිඵලයක්. ||

| -

| 08:53

| **ဘီဇိပ်စ်** ဖော့ဗွဲ user account ဖုး ဖုးဖုး နုးနုးနုး ဘီဇိပ်စ်
 နုးနုးနုး ||

1 -

| 08:57

■ ကော်မန်ဒ်များ "userdel" command ကိုသုံးပြီး။

1 -

| 09:00

| ཡོ་སྟོང་ཅུ user account ལ་ཆ “userdel” command བཀོད་བཤིངས་ནུག
ཆེ་བར་ དྲུག་ལྷན་གྱི་ ཡོ་སྟོང་ རྒྱུ་ལྷན་ འོ་ས །

1 -

| 09:07

| **အကယ်၍ \mathbb{P}^n terminal ကို try လုပ်ကြည့်ပါ။**

—

| 09:09

```
| ƎƎƎ type ƎƎƎ: "sudo space userdel space -
(hyphen)r space duck".
```

—

| 09:22

| $\mathbb{U}^\varphi \mathbb{U}$ "-(hyphen) r" option $\heartsuit \text{Z} \text{F} \text{U} \text{F}^\circ \parallel$

| -

| 09:25

| ကော် '''user''' ဖြစ် ကျော် '''home directory''' ကို တွေ့ရ
နေပါသည်။ ။

| -

| 09:30

| ဖို့ရှင် Enter ဖြစ်လျှင် ဖြစ်လာမည်။ အဲဒါကို ရှိသလောက် ။

| -

| 09:34

| အဲဒါကို user "duck" ဖြစ် ကျော် နေပါသည်။ ။

| -

| 09:38

| ကော် type ဖို့ရှင် Check ဖို့ရှင် :

| -

| 09:41

| "ls space /(slash)home" ဖြစ်လျှင် Enter ဖြစ်လျှင် ။

| -

| 09:47

| user account "duck" ဖြစ် ကျော် နေပါသည်။ ။

| -

| 09:53

| ඉන්ද්‍රිකා ස්ලයිඩ් presentation බලන්න ||

| -

| 09:56

| Linux System Administration හි මෙහෙයුම් command පිළිබඳව
"df" සහ "du" පිළිබඳව ||

| -

| 10:03

| "df" command ඔබේ disk හි free space ගැන තොරතුරු
ප්‍රදානය කරයි ||

| -

| 10:08

| "du" command file හි මෙහෙයුම් මට්ටම මත පදනම්ව
ප්‍රදානය කරයි ||

| -

| 10:13

| මෙම වගුවේ command මගින් try පිළිබඳව සහ
assignment මත පදනම්ව output ලබා දෙයි ||

| -

| 10:19

| ඔබේ terminal ටයිප් || ඔබේ ටයිප් "df" command
මායිස්ට්‍රස් ඔබේ option ටයිප් ||

| -

| 10:26

| ඔබේ type ටයිප් : '''df space -(hyphen)h''' ඔබේ
Enter ටයිප් ||

| -

| 10:33

| ඔබේ, Filesystem size, ඔබේ ඔබේ ඔබේ ||

| -

| 10:38

| ඔබේ ඔබේ ඔබේ format ටයිප් ඔබේ ඔබේ
||

| -

| 10:46

| ඔබේ "du" command ටයිප් option ටයිප් try ටයිප්
||

| -

| 10:50

| ඔබේ ගෞරවයෙන් ගත් පිටපත home folder හි text file එකක්
මගේ කමන්ඩ් ෆයර් ||

| -

| 10:57

| මානව සම්පත්, සාමාන්‍ය "General Purpose Utilities in
Linux" හි tutorial ඔබේ දැනටමත් ||

| -

| 11:04

| ඔබේ ස්කිප්වල command මගින් execute කළ හැකි ඔබේ
'''home directory''' හි text file එකක් මගේ ||

| -

| 11:11

| terminal හි ටයිප් "home folder" හි ඇති වූ type කළ යුතු

| -

| 11:15

| "cd space /(slash) home" ඔබේ Enter පසුකළ ||

| -

| 11:20

| ඔබේ type කළ යුතු: du space -(hyphen)s space *.
(asterisk dot) txt ඔබේ enter පසුකළ ||

| -

| 11:33

| command ၿၿၿၿ ၿၿၿၿ directoryၿ ၿၿ 'txt file'ၿၿၿၿ
ၿၿၿၿ report ၿၿ ၿၿၿၿၿၿ file sizeၿၿၿၿ ၿၿၿၿ ၿၿၿၿၿၿ ၿၿ ၿၿ

| -

| 11:43

| assignment ၿၿ ၿၿၿၿ, command promptၿ ၿၿၿၿၿၿ type
ၿၿၿၿၿၿ :

| -

| 11:47

| "du space -(hyphen)ch space *.(asterisk dot)txt"
ၿၿၿၿ ၿၿၿၿ ၿၿၿၿၿၿၿၿၿၿ ၿၿၿၿ ၿၿၿၿ ၿၿၿၿ ၿၿ

| -

| 11:59

| ၿၿၿၿ slideၿၿၿၿ ၿၿၿၿ ၿၿ

| -

| 12:01

| ၿၿၿၿၿၿ ၿၿၿၿၿၿၿၿၿ ၿၿၿၿၿၿ :

| -

| 12:03

| ၿၿၿ user ၿၿ ၿၿၿၿၿ "adduser" command |

| -

| 12:06

| user ၿၿၿၿၿ ၿၿၿၿၿ user ၿၿၿ ၿၿၿၿၿၿၿ "su" command

| -

| 12:09

| user account settingၿၿၿ ၿၿၿၿၿၿၿ "usermod" command

| -

| 12:12

| user account ၿၿၿၿၿ "userdel" command

| -

| 12:15

| user idၿၿၿ ၿၿၿၿၿ group idၿၿၿၿၿၿ ၿၿၿၿၿ ၿၿၿၿၿ "id"
command

| -

| 12:20

| file system size ၿၿၿၿၿ ၿၿၿၿၿ availability check ၿၿၿၿၿၿ
"df" command

| -

| 12:24

| file [මූලාශ්‍රය](#) [මූලාශ්‍රය](#) [මූලාශ්‍රය](#) check [යුද්ධය](#) "du" command

| -

| 12:27

| [මූලාශ්‍රය](#) [මූලාශ්‍රය](#) "Basics of system administration" [මූලාශ්‍රය](#)
tutorial [යුද්ධය](#) [මූලාශ්‍රය](#) ||

| -

| 12.33

| url [මූලාශ්‍රය](#) [මූලාශ්‍රය](#) video [මූලාශ්‍රය](#),

| -

| 12:37

| Spoken Tutorial project [මූලාශ්‍රය](#) [මූලාශ්‍රය](#) [මූලාශ්‍රය](#) ||

| -

| 12:40

| [මූලාශ්‍රය](#) [මූලාශ්‍රය](#) bandwidth [මූලාශ්‍රය](#), [මූලාශ්‍රය](#) [මූලාශ්‍රය](#) download [මූලාශ්‍රය](#)
[මූලාශ්‍රය](#) [මූලාශ්‍රය](#) ||

| -

| 12:44

| spoken tutorial 𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂 workshop 𑄂𑄂𑄂
𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 || online test𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 certificate 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂
𑄂𑄂 || 𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 ||

| -

| 12:53

| Spoken Tutorial 𑄂𑄂𑄂 "Talk to a Teacher" project 𑄂𑄂𑄂
𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂, 𑄂𑄂𑄂 Government of India 𑄂𑄂𑄂 ICT (NMEICT),
MHRD 𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂 National Mission on Education 𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂
||

| -

| 13:03

| 𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂 url 𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 ||

| -

| 13:08

| script 𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂

| -

| 13:12

| IIT MUMBAI 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 ||

𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂𑄂 ||

| }